

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 495
din 21.08.2013

Dosar nr: 414/2013

Petiția nr: 3070/29.04.2013

Petent: M.P.

Reclamați: Ș.N., S.C. Realitatea Românească Comserv S.R.L.

Obiect: hărțuire pe criteriul vârstei și presupusa calitate de pensionar, victimizare

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.1. M.P.,

I. 2. Numele, domiciliul și sediul reclamaților

1.2.1. Ș.N., 1.2.2. S.C. Realitatea Românească Comserv S.R.L.,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul consideră discriminatorii afirmațiile primului reclamat în conținutul articolului **Prof. univ. dr. M.P., suferă de tembelism intelectual acut**, publicat în **Curierul Văii Jiului** de societatea reclamată, în care se fac referiri cu caracter de hărțuire pe criteriul vârstei și presupusa calitate de pensionar. Petiția invocă și victimizarea, considerând că acest atac are legătură cu o constatare anterioară a discriminării prin soluționarea **Dosarului nr. 341/2011**.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile (petentul și primul reclamat) au fost citate pentru data de 18.06.2013, al doilea reclamat a fost citat pentru data de 25.06.2013 (filele 5-7 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.3. La audierile din data de 18.06.2013 părțile nu s-au prezentat, la audierile din 25.06.2013 s-a prezentat al doilea reclamat.

3.4. Prin **Adresa nr. 4348/25.06.2013** (fila 13 din dosar) petentului i-a fost comunicat punctul de vedere al petentului depus ulterior la dosar. Acest punct de vedere a fost înmănat cu ocazia audierii din 25.06.2013 reclamațiilor.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 3070/29.04.2013** (filele 1-2 din dosar), arată că la data de 11.04.2013 primul reclamat a publicat în **Curierul Văii Jiului**, aparținând societății reclamate, un articol intitulat **Prof. univ. dr. M.P., suferă de tembelism intelectual acut**, în care afirmă următoarele: „Cu tot respectul pentru OPERA INESTIMABILĂ DE O REALĂ VALOARE TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ ce îi aparține pe cinstite, (nu și pentru OPERA SEMNATĂ de acesta dar însușită din munca altora) dar cu regretul exprimării lipsei oricărei considerații față de pensionarul M.P., animați de cele mai umane sentimente, îi adresăm respectuoasa rugămintă de a nu mai persevera în dovedirea adâncirii TEMBELISMULUI INTELECTUAL promovat de când a trecut în categoria pensionarilor, categorie căreia nu-i face de loc cinste”, „majoritatea ziarelor și publicațiilor care se respectă nu l-au mai găzduit în paginile lor pe pensionarul M.P., din motive lesne de înțeles”; „stimate domnule pensionar M.P., rămâneți cu picioarele pe pământ, conștientizați că nu mai sunteți ce ați fost, nu jigniți pe nimeni, nu umblați cu plagiatu între dinți că aveți nevoie de ei, promovați — dacă aveți — calitățile umane de septuagenar, nu îndepărtați puținii OAMENI pe care-i mai aveți în preajmă și nu perseverați în dovedirea adâncirii unui tembelism de natura celui mai sus exprimat. Iată una dintre dovezile deraierilor de ultimă oră ale pensionarului M.P. și a tembelismului intelectual acut de care credem și noi că suferă.”

A depus la dosar înscrisuri (filele 3-4).

4.1.2. Petentul, prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 4156/17.06.2013** (fila 8 din dosar, anexe filele 9-12 din dosar) menține cele arătate anterior, solicitând sancționarea exemplară a reclamațiilor.

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Cu ocazia audierii al doilea reclamat a depus înscrisuri la dosar (filele 14-18).

4.2.2. Petentul a depus la dosar concluzii scrise, înregistrate la C.N.C.D. cu **nr. 4529/04.07.2013** (filele 19-21, respectiv 22-23, anexe filele 24-26) în care solicită:

- nesancționarea primului reclamat, arătând că articolul este asumat de redacția ziarului, nu este semnat de primul reclamat;
- fapta arătată de petent nu reprezintă discriminare;
- primul reclamat este acuzat pe nedrept pentru plagiat de către petent.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că la data de 11.04.2013 **Curierul Văii Jiului**, aparținând societății reclamate, a publicat un articol intitulat **Prof. univ. dr. M.P., suferă de tembelism intelectual acut**, în care afirmă următoarele: *„Cu tot respectul pentru OPERA INESTIMABILĂ DE O REALĂ VALOARE TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ ce îi aparține pe cinstite, (nu și pentru OPERA SEMNATĂ de acesta dar însușită din munca altora) dar cu regretul exprimării lipsei oricărei considerații față de pensionarul M.P., animați de cele mai umane sentimente, îi adresăm respectuoasa rugămintă de a nu mai persevera în dovedirea adâncirii TEMBELISMULUI INTELECTUAL promovat de când a trecut în categoria pensionarilor, categorie căreia nu-i face de loc cinste”, „majoritatea ziarelor și publicațiilor care se respectă nu l-au mai găzduit în paginile lor pe pensionarul M.P., din motive lesne de înțeles”, „stimate domnule pensionar M.P., rămâneți cu picioarele pe pământ, conștientizați că nu mai sunteți ce ați fost, nu jigniți pe nimeni, nu umblați cu plagiatu între dinți că aveți nevoie de ei, promovați — dacă aveți — calitățile umane de septuagenar, nu îndepărtați puținii OAMENI pe care-i mai aveți în preajmă și nu perseverați în dovedirea adâncirii unui tembelism de natura celui mai sus exprimat. Iată una dintre dovezile deraierilor de ultimă oră ale pensionarului M.P. și a tembelismului intelectual acut de care credem și noi că suferă.”*

**Opinie majoritară exprimată de Asztalos Csaba Ferenc, Bertzi Theodora,
Cazacu Ioana Liana, Lazăr Maria, Stanciu Claudia Sorina:**

5.2. Declarația, obiect al plângerii, **se încadrează în limitele libertății de exprimare**, astfel cum este consacrat acest drept în legislația internă și în convențiile internaționale privind protecția drepturilor omului, respectiv în jurisprudența internă și internațională.

5.3. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (C.B., *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.4. Ingerința să fie prevăzută de lege

Prima condiție, existența unei prevederi legale, a normei juridice care stipulează ingerința statului în exercitarea dreptului la liberă exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1), art. 2 alin. (5) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată. Textele normative sunt **previzibile și accesibile**, conforme cu standardele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

5.5. Ingerința să urmărească un scop legitim

Scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în dreptul la libera exprimare, în speța de față, s-ar putea identifica prin dreptul la demnitate a petentului.

5.6. Protecția demnității unui cetățean constituie un scop legitim într-o societate democratică.

5.7. Deși, primele două condiții pentru limitarea libertății de exprimare sunt îndeplinite, **în cele ce urmează motivăm faptul că, în speță, interferența statului în libertatea de exprimare nu “este necesară într-o societatea democratică.**

5.8. Necesitatea ingerinței

În analiza declarației potrivit testelor stabilite în jurisprudența CEDO, constatăm că nu există motive „relevante și suficiente“, care să justifice necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase“ (“pressing social need“).

5.9. Existența unei „nevoi imperioase“ a unei restricții privind libertatea de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, autoritățile naționale având competența evaluării existenței acestei condiții, dispunând de o marjă de apreciere (a se vedea C.B., Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

5.10. Marginea de apreciere a statelor se stabilește potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

5.11. Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

5.12. În stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare a petentului avem în vedere următoarele elemente, teste, elaborate prin jurisprudența CEDO: **obiectivul urmărit de reclamat prin declarație, conținutul, contextul în care a avut loc declarația, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.**

5.13. Obiectivul urmărit de reclamat

Obiectivul urmărit de reclamat a fost să formuleze o replică publică cu privire la o dispută între acesta și petent. Subiectul disputei se referă la puncte de vedere exprimate de petent, acuzații, critici formulate de acesta cu privire la activitatea academică a părții reclamate. Subiectul prezintă interes public în măsura în care activitatea academică trebuie să îndeplinească standarde minime de integritate și calitate. În cadrul acestei dispute s-au formulat acuzații și jigniri reciproce între părți.

5.14. **Raportat la primul element, constatăm că nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată a urmărit să informeze opinia publică cu privire la acuzațiile care i s-au adus de către reclamant în disputa publică pe care aceștia au avut-o de o perioadă de timp.**

5.15. **Conținutul declarației**

Având în vedere conținutul declarației, suntem în prezența unei dispute cu privire la activitatea profesională și academică a părților, replici și acuzații succesive, care au generat un conflict public între părți.

5.16. Textul, obiect al petiției, conține expresii jignitoare și ofensatoare la adresa părții reclamate dar nu cuprinde niciun element de incitare directă sau indirectă. Expresiile jignitoare și ofensatoare nu au fost necesare în exprimarea poziției publice a părții reclamate, referirile cu privire la vârsta și calitatea de pensionar a reclamatului sunt elemente condamnabile dar nu de natură a impune o ingerință a statului în libertatea de exprimare prin aplicarea unei sancțiuni administrative.

5.17. Colegiul se delimitează de astfel de expresii jignitoare și ofensatoare dar reține lipsa incitării și în consecință consideră că **nici sub acest aspect nu se impune limitarea libertății de exprimare.**

5.18. **Contextul în care a avut loc declarația**

Suntem în prezența unui articol de presă, un conflict derulat în spațiu public între părți, cu acuzații și jigniri reciproce.

5.19. **Rolul în societate a persoanei, autor al afirmației**

Rolul, poziția autorului declarației obiect al plângerii este determinantă din perspectiva analizei limitei libertății de exprimare.

5.20. Partea reclamată este jurnalist, o persoană cu o activitate în zona publicistică. Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un jurnalist.

5.21. **Rolul în societate a autorului declarației nu justifică ingerința statului în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare.**

5.22. **În drept**, în soluționarea prezentei autosesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1), art.2 alin. (5) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000);
- art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.

5.23. **Concluzii**

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că libertatea de exprimare „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele**

pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică". (CEDO, Lingens c. Austriei, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

5.24. În declarația supusă analizei nu există niciun element de incitare împotriva petentului, nu suntem în prezența unui „**pericol evident și prezent**“ (clear and present danger), existând calea unei reacții publice cu privire la declarațiile părții reclamante.

5.25. Exprimările jignitoare și ofensatoare la adresa părții reclamante nu sunt de natură a atrage ingerința statului în libertatea de exprimare a autorului acestora, din perspectiva principiului nediscriminării. Reclamantul are la dispoziție calea civilă pentru a obține remedii împotriva posibilelor atingeri aduse imaginii acestuia.

5.26. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere **obiectivul urmărit de reclamat, conținutul declarației, contextul în care a avut loc, conținutul declarației, rolul în societate a persoanei, autor al afirmației**, în privința existenței unei fapte de victimizare, Colegiul director nu reține un raport de cauzalitate între fapta părții reclamante și plângerea depusă la C.N.C.D. de către petent. Constatăm că nu sunt îndeplinite elementele constitutive ale faptei de victimizare potrivit art. 2 alin. (7) din O.G. 137/2000, modificată și republicată.

Opinie separată exprimată de Haller István:

O.S. 5.2. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 5 prevede: „*Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv*”.

O.S. 5.3. Arăt că o faptă de hărțuire este determinată de

- existența unui criteriu (rasă, naționalitate, etc., sau orice alt criteriu);
- un comportament care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant, ofensiv.

O.S. 5.4. Constat că articolul subliniază în mod repetat „pensionarul M.P.”, menționând și faptul că petentul este „septuagenar” și că „are nevoie de dinți”.

O.S. 5.5. Prin urmare se poate constata existența unui criteriu de vârstă și a unui criteriu de categorie socială (pensionar).

O.S. 5.6. Constat că articolul publicat duce la crearea unui cadru ostil, degradant și ofensiv, sugerând clar că petentul și-a pierdut calitățile intelectuale cu vârsta și cu pensionarea.

O.S. 5.7. În concluzie faptele prezentate de petent reprezintă hărțuire conform art. 2 alin. 5 al **O.G. nr. 137/2000**, fiind un comportament pe criteriul de vârstă și pe criteriul socio-profesional (pensionar) care duce la crearea unui cadru ostil, degradant și ofensiv.

O.S. 5.8. Conform art. 2 alin. 7 al **O.G. nr. 137/2000**, „*constituie victimizare și se sancționează contravențional conform prezentei ordonanțe orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării*”.

O.S. 5.9. Arăt că o faptă de hărțuire este determinată de:

- existența unui tratament advers;
- existența unei plângeri sau acțiuni în justiție cu privire la o faptă de discriminare;
- relația de cauzalitate între existența plângerii și tratamentul advers.

O.S. 5.10. Constat că există atât tratamentul advers, există și o plângere anterioară, soluționată de C.N.C.D., însă motivul pentru care primul reclamat a publicat articolul nu a fost această plângere anterioară (la care nu se face nicio referire în articol) ci faptul că reclamatul l-a exclus de la doctorat pe primul petent din cauza plagiatului (în articol există referire la plagiat: „*nu umblați cu plagiatu între dinți*”).

O.S. 5.11. În concluzie faptele prezentate de petent nu reprezintă victimizare conform art. 2 alin. 7 al **O.G. nr. 137/2000**.

O.S. 5.12. Având în vedere că obiectul cauzei reprezintă un articol de ziar, este nevoie de analiza limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

O.S. 5.13. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „*Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.*” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „*Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.*”

O.S. 5.14. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - ▣ accesibilitatea;
 - ▣ precizitatea;
 - ▣ previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații

confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

O.S. 5.15. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

O.S. 5.16. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

O.S. 5.17. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

O.S. 5.18. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/i; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 51; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează,

- șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/ii; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39/i; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor, este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (**SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr.

- 24277/94, 8 iulie 1999, § 63; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 60; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 42)
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (**GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (**GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **OHENSBERGER împotriva AUSTRIEI**, nr. 21318/93, 2 septembrie 1994);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (**WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (**NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004, **IVANOV împotriva RUSIEI**, nr. 35222/04, 20 februarie 2007);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 39; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și nr. 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/iii; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/ii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999,

- § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 53; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 53; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 71; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 29-30; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38);
- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/iii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 50; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 54; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr.

- 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 60; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 61; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 57; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 46; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 62; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 40; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 52; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 70; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 28);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (**INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53)
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **DE HAES și GIJSELS împotriva BELGIEI**, nr. 19983/92, 24 februarie 1997, § 37; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 59; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 55; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 44; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 41);
- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor,

decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (**CUMPĂNĂ ȘI MAZĂRE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (**AHMED ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

5.19. În luarea deciziei am ținut cont și de art. 30 al **Consituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

O.S. 5.20. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

O.S. 5.21. Aplicând principiile CEDO, constat următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel în mod obligatoriu trebuie evitate afirmațiile care în mod gratuit ofensează alții fără a contribui la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. O.S. 5.18., lit. c) — afirmațiile privind vârsta sau calitatea de pensionar al reclamatului nu duc la un progres al relațiilor umane, ci, din contră, ofensează în mod gratuit;

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care atacă demnitatea umană (pct. O.S. 5.18., lit. f);

- libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare, însă nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind respectarea reputației și drepturilor altora (pct. O.S. 5.18., lit. p).

5.22. Prin urmare că afirmațiile reclamatului, care fac obiectul petiției, nu sunt protejate de art. 10 al **Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**.

O.S. 5.23. Art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”.

O.S. 5.24. Constat că articolul nu a fost semnat de primul reclamat, Ș.N., ci de redacție, prin urmare fapta de discriminare nu i se poate atribui.

O.S. 5.25. Consider că față de reclamata S.C. Realitatea Românească Comserv S.R.L. director trebuia aplicată amenda contravențională în valoare de 5000 lei având în vedere următoarele:

a) hărțuirea a vizat o persoană fizică;

b) prin **O.U.G. nr. 19/2013** amenziile contravenționale au devenit mai mari, în motivare arătându-se că a fost nevoie de modificarea de urgență a **O.G. nr. 137/2000** „având în vedere:

- depășirea datei-limită pentru transpunerea corectă și completă în legislația națională din România a Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;

- scrisoarea Comisiei Europene de punere în întârziere a autorităților române [nr. C (2012) 3996 final], emisă la 22 iunie 2012 în Cauza 2012/2099, pentru neîndeplinirea obligației de stat membru al Uniunii Europene de transpunere corectă și completă a Directivei 2000/43/CE;

- scrisoarea de răspuns nr. 3.092/LO din 22.08.2012, prin care România s-a angajat să soluționeze aspectele sesizate de Comisia Europeană »până la jumătatea anului 2013«;

- faptul că prin promulgarea la data de 21 martie 2013 a Legii nr. 61/2013 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, proces legislativ inițiat în anul 2010, a fost asigurată transpunerea corectă a Directivei 2000/43/CE doar în ceea ce privește sarcina probei;

- faptul că parcurgerea unui proces legislativ pentru transpunerea corectă a celorlalte aspecte semnalate de către Comisia Europeană ar însemna o perioadă mare de timp, ceea ce ar duce la depășirea termenului asumat de către autoritățile române în fața Comisiei Europene;

- faptul că orice întârziere a autorităților române în transpunerea Directivei 2000/43/CE poate conduce la posibilitatea elaborării din partea Comisiei Europene a avizului motivat ce poate declanșa faza contencioasă prin sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru;

- riscul angajării răspunderii României pentru încălcarea obligațiilor de a transpune Directiva 2000/43/CE și Directiva 2000/78/CE, ce poate avea ca rezultate plata unei sume forfetare, precum și a unor penalități cu titlu cominatoriu”

c) astfel prin aplicarea sancțiunilor prea mici de către C.N.C.D., România riscă sancțiuni aspre pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate de petent nu reprezintă hărțuire conform art. 2 alin. 5 al **O.G. nr. 137/2000** (cu 5 voturi pentru și 1 vot împotriva ale membrilor prezenți la ședință);

2. Faptele prezentate de petent nu reprezintă victimizare conform art. 2 alin. 7 al **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 30.10.2013

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H. I. (fără opinie majoritară), 27.08.2013
și A. C. F. (opinie majoritară), 30.10.2013